

Передплата
на «РУСЛАНА» вносять:
в Австрії:
на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.
За границею:
на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Віреш ми очі і душу ми виреш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5^{1/2} год. пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавемана.

Рукописи збертає ся лише на попереднє застереженє.

Реклямації неопечатані в вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Стаховице університетских професорів і студентска політика.

Пригадка на часі з нагоди університетских бур.

(X) Як небудь університетські бучі вже затихли і роздратовані уми професорів, молодежи а також суспільности втихомирили ся, то все ще як по тучі чути далекий відгомін громів, так і в університетській справі ще проявляють ся позначки недавнього зворушеня. Тим то годить ся пригадати погляд висловлений в 1880 р. істориком Німецької Держави Г. Трайчке, котрий забрав був тоді слово в жидівській справі і зовсім предметово обговорив народо-господарські наслідки еманципації жидів. Але й ті спокійні і предметові погляди німецького історика довели представників вибраного народу до великого роздратованя і они накинули ся на него та чепили ся навіть острою критикою его академічної діяльности, на що знов Трайчке відповів обороною. Тоді вдала ся в сю справу також академічна молодіж і устроїла знаменитому професорови велику овацію. Одначе Трайчке не потребував такого признаня і похвали своєї наукової діяльности, а тим менше розходило ся ему о викликанє спору і нарушенє чужого переконаня. Дятого виголосив він промову до зібраних студентів, котра зараз втихомирила роздратовані уми.

Трайчке промовив отамі словами, котрі повинні би собі зятимити також теперішні наші професори. Він сказав між иншими: «Задля академічної чести не міг я инакше поступити, як відперти у міркованим способом сей напад, щоби ані на хвилю не було сумніву, що наші катедри могли би служити чому иншому, як сьвятій науці... Коли я у викладах з німецької історії буду приневолений говорити про дім Ротшільда, про Гайного і Берного і вплив їх діл, то висловлю так само свобідно свій погляд, який я собі здобув сумлінною наукою, як се роблять инші Німці. Я не можу признати в тім згляді жидам виїмкового становища... Але до вас, панове, хочу звернути ся з горячою просьбою. Держіть високо честь нашої столиці і ненарушимо. Коли наспіють часи, що мужі будуть говорити як діти, то нічого дивного, що діти будуть говорити, як мужі. Коли осьмаки висловлюють вогум довіря або недовіря свому учителеви, то те вельми сумна позначка і доказ мудрагельства нашої молодежи. Мої панове, се такє сьмішне, якби я собі велів в часописи моім дітям потвердити, що они ще не втратили довіря до мене, свого вітця. На сю ховзку дорогу маємо ми тут вступити в Берліні. Панове, здержуйте ся від усіяких демонстрацій. Тіште ся наукою і уживанєм академ.

свободи. Тіште ся, що не потребуєте стояти в середині політичного життя. Бо, до того потреба не лише чесноти і справдешнього одушевленя, яким повинен визначати ся кождий молодий чоловік, але й внутрішньої рівноваги, яку здобуває ся лише важким досвідом. Тим то непорядно і не хосенно для молодежи мішати ся в борбу політичного життя. І для вас наспіє пора, коли вийдете з життя, і коли не тільки будете мали право, але й обовязок боронити своїх поглядів. Припускаю, що супротивність, яка нині так розділює, не проявить ся в товарискім житю акад. молодежи і що ви з вашими акад. товаришами будете приязно обходиди ся, як перед тим, так і тепер. Прошу вас отже вельми, обминати всякі прилюдні демонстрації. Воздух тепер пересичений неначеб випарями горячковими і треба всего обминати, що могло би ще розогнювати з обидвох сторін штучно підсичуване розятруванє».

Австрійське міністерство просьвіти, котре присвоїло собі не одно з практики Німецької Держави, занедбало в останних десятилітях спровадити собі кільканайцятьох таких професорів, як був Трайчке. Але зате має таких, як Массарик, котрий на одних студентских зборах взяв їх прямо до демонстрацій: «Акаде-

„ДОВБУШ“.

(Конець).

Не хочу зупиняти ся над змістом „Довбуша“.

Гей, кого не манила стать того романтичного ватажка, що такий гарний зріс в буйній уяві народа, — про котрого йдуть з покоління в покоління дивні перекази, що був местником кривд „гуцулського народа“, що любив правду і — жінки.

Буковинський поет не звязав з нього легендарного чару і краси, а вивів на сцену у цілому блеску пребогатої гуцулської вдачі — лишень у важкій драперії, з чолом вправним у хмару Шоненгауєрових думань.

Федькович виковав душу гуцулського легіня і дай йому щось з Гамлета, Ромеа і — Дон Жуана, котрого «кожда краса мала на аркані».

Королівський маєстат так і бє від нього, коли серед зібраної шляхти кидає воввода у очи найвисше признанє у словах:

„Варт тоді

Би бути гуцулом!...“

або коли в прегарному фіналі тре-

тьої дії йде у Черногору будувати «орлові гнізда» і боротись за волю свого народа!

Поет дав своєму Довбушеви мальований фон, окруженє і те всьо, що природа гуцулської землі і гуцулської породи має найкраще.

І так мимохіть виринає мені питанє, чому нема «Довбуша» у залізному репертуарі руського народного театру? Чи забрав Федьковичеві місце який инший великий оригінальний талан?

— Покищо ні...

Розумію, що виведенє «Довбуша» на сцені стояло би не мало труду.

Я є притім тої гадки, що „Довбуш“ повинен йти на сцену по відповідних змінах, які режисерия без ніякої кривди для авторських прав і достоїнства могла би поробити.

Атже прикладом най в тім случаю стане краківський театр, де воскрес «неценічний» Словацький ба навіть Красінський.

Ще одна квестия насуваєть ся мені.

Велика мітла натуралізму, що перейшла усі сцени, вимела з театру безощадно поезию, а у наслідках своїх вплинула так фатально на дікцию акторів, що нині викидає тип актора, який вміє

говорити вірші. Так і в нашому театрі.

А тутже кожня майже роля основуєть ся на величавім материялі голосовім, на гармонії слова і пози, на достоїнстві рухів — але передусім рішає драматичне bel canto, гарна різьба фрази.

Та совісна праця — гадаю — і щирий пієтизм допомогли би не одному.

Факт виставленя „Довбуша“ мав би знамя орлиного взриву, шляхотної інтенції зі сторони театральної управи, а колиб „Довбуш“ не став „касовою штукаю“ — було би сумним свідочством смаку нашої публики, а може й обжалованєм покоління, що затратило змисл відчувати правдиву поезию...

Було би й відданєм почести вітхненому поетови черногірського закутка, що пускаючи колись свого „Довбуша“ у свєт писав:

„А ти любий мій та убожественний руський народе прийми его від мене яко літературну лепту може й остатну!...“

Ст. Чарнецький.

мічна молодіж повинна займатися політикою (хоч недавно ще сам написав брошуру, в котрій зовсім инакше висловлювався).

Слова Трайчкового влучно характеризують лихо, яке загніздоилося в австрійських університетах, академічні бучі. Наші університети тепер що раз менше вогнищами наукової роботи і науки взагалі, іменню сеї науки, котра не має иншої цілі, як змаганя до правди і подаваня правди. Они що раз більше стають огнищами диких політичних буч молодіжи недозрілої ще досить до політики. А виноваті в тім сї професори, котрі не уміють кермувати сею молодіжю і її провадити, а ще самі понукують її до таких буч. В армунд потребував таких демонстрацій а се найсумнійше сьвідощтво его науки, бо справдешня наука не потребує демонстрації.

А хтож инший виноватий, що політичні спори внесено в житя товариске акад. молодіжи, як ті ректори, котрі відказували католицким товариствам студентским рівноправности (у Львові перед кількома роками заявив ректор, що він не розуміє рускої мови)? Де тут чутно такі напінненя, як Трайчкового до демонструючих студентів? Промову Трайчкового повинен був собі зятимити не лише ректор університету в Інсбруку, котрий став сам учасником агітації, але се повинні би собі зятимити і деякі професори львівського університету. Та пригадка не повинна би забувати ся і в будучині, а тоді певно університети будуть огнищами справдешньої науки, не тільки професори будуть могли трудити ся успішно для справдешньої науки, але й молодіж буде могла винести з університету дійсне наукове підготовленя до своєї будучої діяльности в прилюднім і горожанським житю.

Замітний також в справі політики на університетах, професорскої і студентскої політики голос «Konserv. Korrespondenz». Пише она, що з того часу, як провід в політиці перейшов від правників до професорів (в рускім клубі тепер відворотно провід перейшов на адвокатів), студентска політика розвинула ся на добре. Нова палата посольска числить тепер 62 професорів і учителів (12% всіх послів) побіч 129 послів хліборобів, отже побіч сих в се найчисленнійша група посольска.

Політикованем займають ся однак ті професори, пише Kons. Korresp., котрі як найменше мають спільного з наукою або не визначили ся ученостю. До таких типів належать: Бахман, Бендель, Ерб, Грос, Гофман-Вельнгоф, Скедль, Зомер, Штайнвендер (а можнаб тут і деяких инших дочислити і з славянських народностей — Ред. Русл.). Чи чув сьвіт про учену або педагогічну діяльність тих професорів щось незвичайного, або навіть щось звичайного? Але за те тим голоснійші они в посольській палаті і на вічах і при всякій нагоді висуваять ся вперед. Они виголошують найострійші промови, і все в на подорудю, як дневникар хоче від них що розвідати ся і самі виступають з найяскравішими статями в часописях. Що можнаб почути

про сих професорів, як би они не політикували?

Кілько то Бісмарк, сей великий мистець політичний насердив ся німецькими професорами! А він мав таких професорів як Момзен, Фірхов і т. и. Момзени і Шмолери вели бодай професорску політику, але політикуючі австрійські професори ведуть студентску політику, політику буршівських кашкетів, а не політику голови. Але коли вже та студентска політика прибирає такі розміри, що не лише університети загрожені, але держава, то пораб сій політиці ближше приглянути ся. І тут насуває ся коначність заняти ся начерком закона б. міністра просьвіти Гавча з 80-их років про зміну постанов що до студентских товариств. Булоб се тепер скорше на часі, як коли небудь инде. А крім того деякі професори, котрі нічим не визначили ся в науці, намагають ся ще вславити ся яко ними вольнодумці!

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

На початку вчерашного засіданя палати послів відчитано исьмо львівського кр. суду карного в справі видачі пос. Брайтнера, обжалованого о обиду чести. Потім президент подав до відома, що пп. Малер і Штравхер донесли ему, що їх підписи найшли ся без їх відома на інтерпеляції пос. Габля в справі конфіскати одной з часописий Президент додає, що звістити про се міністра судівництва. Супроти того та інтерпеляция не має достаточного числа підписів, отже президент її вицофує, але задержить в актах на доказ поведеня деяких послів.

З черги палата приступила до дальшої загальної дискусії над бюджетом.

По промовах генеральних бесідників Немеца (проти), Гломбінського (за) і генерального справоздавця п. Штайнвендера ухвалено 125 голосами проти 74 перейти до подрібної дискусії, найперше над арт. I до XVI. Промовляли пп. Гок, Ерб, др. Олесницький і Копицький. На тім перервано наради до нині.

В справі делегациної сесії звіщають з парламентарних кругів, що цісар рішить ся імовірно за осінною сесією в Будапешті в жовтні. Христ. суспільні делегати обстають за рівночасним підвищенем офіцерских плат і плат для жовнірів. За тим в також делегати палати вельмож і мабуть Мадяри не будуть доводити справи до крайности.

Триєстенський сойм розвязано, а нововибраний сойм буде мати задачу ухвалити виборчу реформу, котра вже приготовлена правительством.

«Az Ujsag» звіщає, що більша часть угорских людовців утворить христ. суспільне сторонництво, а менша часть остане безпартійними. В тій справі порозумівав ся провідник їх Раковський із своїми віденьскими приятелями. Се буде міродатним при твореню нового сторонництва угорского.

В справі виборчої реформи в Угорщині заявив міністер внутр. справ гр. Андраші, що він уже виготовив начерк її (ми вже звіщали, що на недавнім послуханю предложив се цісареві, щоби осягнути вступну санкцію). Закон про виборчу реформу внесе безусловно в осени, позаяк в літній сесії сойм не упорав би ся з ухваленем сего зако-

на. Переривати наради над сим законом було би недобре на думку гр. Андрашого, бо се дало би привід до агітації. Про основи сего начерка не сказав нічого міністер, бо вважає се поки що урядовою тайною.

Заграниця.

Побит президента французскої републики Фаліера в Лондоні є наглядним доказом прихильного до Англії настрою Франції. До сеї події прикладають Французи великі надії, бо сї добрі взаємини, які тепер витворили ся між Францією і Англією, похожі на справдешній і оборонний союз французско-англійский. Сей побит президента французскої републики в Лондоні і зближеня до Англії набирає ще більшого значіння, позаяк ся подорож є лише підготовленем до дальшої подорожи президента франц. републики до Росії. Таким способом зближеня Франції до Англії представляє ся яко змаганя до утвореня другого тридержавного союзу: Франції, Англії і Росії. Уже Делькассе змагав до такого союзу, однак тоді ще був неприхильний настрої між Росією і Англією, Росія була тоді прикована на далекім Сході. Перегодом відносини між Англією а Росією поправили ся, так що можна було подумати про такий тридержавний союз. Підчас банкету в честь президента виголосив король Едвард в честь президента промову, в котрій назвав зближеня між Францією і Англією сердешним і висловив бажаня, щоби се зближеня стало тривким. На сю промову відповів президент французскої републики бажанем, щоби зближеня між Францією а Англією послужило для обезпеченя європейского мира.

Цікаве освітленя на се зближеня між Францією і Англією і на намірену подорож короля Адварда до Петербурга для осягненя тридержавного англо-французско-росийского союзу кидає інтерпеляция посла робітничого сторонництва Градого в посольській палаті англійській до міністра-президента Аскіта, чи не ліпше було би супроти відносин теперішнього правительства до членів першої думи, щоби намірена зустріч між обидвома володарями була залишена. Міністер-президент замітив на се, що король Едвард не відвідав ще царя від вступленя на престіл а крім того 7 літ уже не бачив свого сестрінця. Відвідини царя можуть принести лише користи Англії. На се запитав п. Гради, чи відомо міністрови-президентови, що около 100 послів першої, а 46 другої думи вважають там простими злочинцями, позасилали їх на Сибір, або в тюрми, або виточено їм судові процеси, котрих ніколи не переведуть; дальше питав посол, чи відомо правительству, що в Росії допускають ся безкарно урядових і неурядових убийств, а убийці одержують царські відзначеня і що особи немилі правительству таємничим способом щезли. Міністер-президент Аскіт висловив жал, що посол в формі запитаня обговорював внутрішні справи чужої держави. По короткій розправі ухвалила палата, що нічого не має проти поїздки короля до Росії.

Президент француск. републики має з Лондону удати ся до Скандинавії і Росії і проведе на сих подорожах цілий липець, а товаришить ему в сій подорожи міністер Пішон.

Вибори в Бельгії доповняючі половину членів посольскої палати і сенату відбули ся спокійно в цілім краю. Лише в Сен Ніколи заколочено спокій. Католики втратили три мандати, а здобули оден, так що загальне число католицких послів зменши-

ло ся одвох. Нова посольська палата в Бельгії буде мати 87 католиків, 43 лібералів, 35 соціалістів і 1 христ. демократа. Католицька більшість спаде отже з 12 на 9 голосів. Новий сенат буде мати 64 католиків, 35 лібералів і соціалістів. Католицька більшість в сенаті піднесе ся з 14 на 17 голосів.

Сегорічні прускі вибори соймові мають велику вагу, бо не лише виборча реформа в головно понукою виборчої боротьби, але і перенесення німецької політики союзних стороництв до Прус. Можливо, що злучать ся в союз консерватисти, вільно-консерватисти і народні ліберали, але також можлива більшість з консерватистів і центра. Се дуже вигідно для консерватистів, бо як їм не припаде до вподоби оден союз, то можуть вийти до другого. Дятого Köln. Volksztg накликає центроців, щоби не втратили ніякого мандату і не піддержували нікого, що стояв би поза їх союзом.

Львівська „Просьвіта“

від 1. січня 1906 до 31. грудня 1907.

Перед загальними зборами Тов-а „Просьвіта“, які відбудуть ся дня 8. червня с. р. в „Народнім Домі“ у Львові, Головний Виділ оголосив звіт з діяльності сего Товариства в останніх двох роках з переглядом здобутків праці Товариства за 39 літ его естования.

Повних 39 літ минуло з тої хвилі, як гурток молодих, повних ідеї і святого запалу до народної справи людей заснував Товариство „Просьвіта“, кладучи тим основу під величну будівлю народної просьвіти.

Коли вглянемо в історію розвитку сего Товариства, то не можемо не замітити сеї відрадної появи, що „Просьвіта“ з року в рік постійно росте і збиває ся в силу.

Висока ідея просьвічення як найширших мужицких мас приєднає Товариству чим раз більше членів так з поміж інтелігенції, міщан, робітників як і селянства, сїть філій та читалень зачеркує що раз ширші круги, а свїтло просьвіти вдирає ся і в найдавні закутини нашої землі — нині се Товариство не тільки найстарше, але і найповажнїше з усіх наших народних товариств, бо в нїм згуртувало ся все, що найкраще, що найсвїдомїше в нашім народі.

Мимо тисячних тяжких перепон так зі сторони чужих, як — не раз — і своїх „Просьвіта“ зуміла перевести трівку просьвітну організацію народа, на якій вже легко прийшло ся класти підвалини під організацію економічну та політичну.

В міру того, як Товариство росло і в міру того, як воно едало під своїм ясным прапором що раз ширші маси селянства, росла народна свїдомість, але і росли рівночасно вимоги народу, а тим самим і ширшав обсяг діяльності Товариства, ширшала его програма.

Чисто просьвітна програма, піднести наріз з духового занепаду, розпалити в нїм національну свїдомість та дорогою культури і поступу повести до кращого життя — скоро показала ся невистарчаючою.

До справдішого піддвиження народу побіч праці на полі просьвітнім конечна теж праця і на полі економічнім.

І сю тяжку роботу взяла на себе „Просьвіта“, змінюючи відповідно до того свїй статут.

Побіч закладання філій і читалень, побіч видавання книжок і часописів, „Просьвіта“ став закладати крамниці, каси, шпихлірі і т. д., установлює сталого учителя господарства, а через те дає початок до великого діла організації економічної, яка з тих незначних початків вже тепер дійшла до гарного розвитку.

В тим є важний крок вперед.

Працю свою у напрямі просьвітнім і економічнім вела „Просьвіта“ після своєї найліпшої волі та після сил, на які коли тільки могла здобути ся.

А свїдомість і вимоги народу поплили тепер з подвозною силою нестримною, широкою струєю. З огляду на помножене і різнородність роботи, яка Товариство привалала, болючо давала ся відчувати потреба якоїсь зміни. Зведенє роботи Товариства на шлях систематичної, свїдомої, відповідаючої обставинам організації, поділ праці, а тим самим облекшенє Головного Виділу мусіло наступити як найскорше.

Найсильнїший вислів про потребу реформи дали загальні збори Товариства дня 29. червця 1906 р. Тоді запала однодушна ухвала, щоби покликати до життя Комісію видавничу і економічну, установити окремого редактора видавництв та видавати просьвітну часопись.

Ввести в житє реформу роботи Товариства у вказаних напрямках та подбати про заспокоєнє і інших, висказаних на зборах бажань членів стало обовязком тепер уступаючого Головного Виділу.

Головний Виділ. На заг. зборах д. 29. червня 1906. вибрано головою Тов. „Просьвіта“ д-ра Евгена Олесницького, а решта Виділу уконституувала ся в той спосіб, що заступником голови вибрано д-ра Ол. Колесу, секретарем і директором канц. д-ра Ів. Брика, касиром о. Ол. Темницького, контрольором Петра Огоновського, референтом видавництв Вас. Білецького, економом бібліотекарем о. Теод. Лежогубського, адміністратором дому і референтом філій д-ра Костя Левицького, референтом читалень Ів. Чернявського.

В тим складі Гол. Виділу зайшли в часі адміністраційного періоду 1906—1907 поважні зміни.

Головою Тов-а вибрано на надзв. загал. зборах 2/XI. 1906. проф. Петра Огоновського а зпоміж вшних членів Гол. Виділу вибрано контрольором п. Михайла Іванця, касиром о. Стефана Мохнацького, а референтом читалень д-ра Евгена Озаркевича. Помічником референта філій на час виїзду д-ра Костя Левицького на засідання парламенту вибрано о. Теодозія Лежогубського.

Засідань відбув Гол. Виділ в 1906 р. 18; в 1907. 42; в 1908. (від 1. січня до 1. цвїтня) 11—разом 71.

Першою задачною Гол. Виділу було увести в житє Комісію видавничу і економічну. Тій справі присвятив Гол. Вид. кілька засідань, а крім того скликав і анкети, щоби покористувати ся цінними вказівками та радами досвїдних, в народній роботі випробованих людей. Результатом тих заходів було виготовленє організаційного регуляміну обох комісій, прийнятого відтак до відома заг. зборами Тов-а дня 2. падоліста 1906. Безпроволчно по ухваленю регуляміну приступив Г. В. до утвореня обох комісій, покликуючи до них фахових людей.

В той спосіб справу видавництв Тов-а взяла в свої руки Комісія видавнича разом з постійним платним редактором, а справи економічні Комісія господарско-промислова разом з учителем господарства.

Дальшою важною задачею Гол. Виділу було поборюване застрашаючої своєю процентом неграмотности нашого селянства. В тій цілі скликано окрему анкету і установлено комісію.

(Дальше буде).

Просимо відновити передплату.

Новинки.

— Календар. В середу: руско-кат.: Конст. і Єлени; римо-кат.: Кльотильди. — В четвер: руско-кат.: Вознесенє Господне; римо-кат.: Квірина.

— Заходи львівської „Просьвіти“ біля розвитку молочарства. Минуло як раз чотири року, як Товариство „Просьвіта“ почало свою працю над піднесенем молочарского промислу організованем селянських молочарських спілок. Дня 6. лютого 1904 скликав виділ стрийської філії „Просьвіта“ першу молочарську анкету до Стрия, а відтак в місяці марцю уладив виклади про спілки молочарські по читальнях стрийского повіту, які мав відпоручник головного Виділу Товариства, вандрівний учитель господарства, п. Гарасевич, що відбув студії молочарські в Данії і Німеччині. Організація молочарських спілок була нашому селянству доси зовсім невідома — бо уся в тим напрямі робота Виділу кравского, ц. к. Товариства господарского львівского і рільничого краківского, що почала ся від р. 1889, була звернена виключно на західну Галичину. Діяльність молочарська, почата львівською „Просьвітою“, увінчала ся вскорі незвичайно гарним успіхом, а перший кліч засновувати при читальнях молочарські спілки найшов сильний відгомін серед свїдомїшого селянства та щирих его провідників. Перша молочарська спілка повстала при кінці 1904 р. при читальні „Просьвіти“ в Завадові, а друга в Угерську заходами о. Остапа Ніжанковського і о. Льва Горалевича, місцевих голов тих читалень „Просьвіти“. Тих людей можна сьміло назвати патронами нашого селянського молочарского промислу не тому, що перші заснували у себе спілку, а тому, що своєю постійною, повною саможертви працею довели молочарство до так поважної організації. Їх головно праці завдячуємо се, що секція молочарська, занявана в році 1905 при стрийській філії для веденя справ молочарських в стрийскім повіті, мусіла задля що раз збільшаючих ся агенд переіменити ся скоро на „Кравський Союз спілок молочарських“, товариство оперте на окремих статутах. Воно лучить тепер в одну цілість около 25 молочарських спілок, розкинутих по різних місцевостях краю, удержує над ними фахову уіку, підготовлює існуючі читальняні спілки до реєстрованя, засновує нові, достарчує усяких молочарських приладів, а що найважнїше, займає ся збутом масла, продукowanego спілками, експортує его будьто за границю, будьто розпродуючи в складах, ведених у власнім заряді. Складів для продажі масла має товариство три, з яких оден находить ся в Стрию, а два у Львові (Ринок ч. 10 і ул. Казимирівська). Головний Виділ Товариства „Просьвіта“ вложив много труду і фондів в молочарську акцію, бо уважав її розвиток за одно з найбільших підойм селянства з економічного занепаду. Бажаючи розбудити серед селянства як найширше заінтересоване, вислав свого вандрівного учителя господарства на збори філій і читалень, який виголошував виклади про молочарські спілки, так що в році 1906 і 1907 майже на всіх зборах філійальних порушено справу молочарства і всесторонно обговорено. Крім того вандрівний учитель їздив на засновуванє спілок, переводив люстрації вже заснованих, брав участь в засіданях секції молочарської в Стрию та уділяв письменних і устних інформацій зголошуючим ся членам і читальням.

На цілі молочарства призначив Головний Виділ зі своїх фондів в р. 1896 і 1907 квоту: 4.600 К, уділяючи підмоги на частинне покритє коштів заснованя молочарень і закупна приладів слїдующим читальням: в 1) Угерську, 2) Лисятичах і 3) Тейсарові — 2.000 К, пересилаючи ту квоту на руки стрийської філії, 4) читальні в Чернелиці 500 К, 5) читальні в Бабухові 300 К, 6) читальні в Путятинцях 400 К, 7) читальні в Яйківцях 200 К, 8) читальні в Сулятичах 300 К, 9) читальні в Ріпчицях 600 К і 10) читальні в Ражневі 300 К.

— Проколений жандармским багнетом. В місточку Фельштині лучив ся в ночи на неділю поганый випадок. Між двома п'яними парубками Стахом Бартником (Русином) і Шайною (Поляком) прийшло до завзятої бійки за те, що Бартник назвав Шайну „довгим Поляком“ а Шайна Бартника „коротким Русином“. Коли жандарм Лепський хотів арештувати Барт-

ника, сей заточуючи ся з боку на бік, наступив своїм чоботом на ногу жандарма, мабуть на вагніток. Розлючений жандарм не надумуючись проколов Бартникови багнетом бік. По кількох мінутах парубок наслідком внутрішнього напливу крові, упав трупом. Чи жандарм поступив після інструкції, викаже слідство, але в кождім разі та майже необмежена власть жандармська занадто дає ся відчувати і домагає ся конечної ревізії інструкції для жандармів.

— **Огні.** Вчора перед полуднем вибух пожежар в будинку рускої гімназії при ул. Льва Сапїги у Львові і в короткім часі обняв частину даху. Покликана телефонічно пожежна сторожа вирубала загрожений дах і загасила огонь. Огонь взяв ся від т. з. фаєрки, яку бляхар направляючи дах поставив на поді. Бляхар полік собі досить тяжко обі нозі. Шкода заподіяна огнем є доволі велика. — В Печихвостах, жовківського повіта, згоріло оводі 5 селянських загород вартости 6.600 К. Шкода була обезпечена лише на 2.800 К. Огонь мав бути підложений. — В Бориславі згоріла рафінерія нафти Цукерберга і с-ки. Шкода виносить 100.000 К, а була обезпечена на 50.000 К.

— **Панованє над собою.** Діти належить як найвчаснійше при звичаювати до панованя над собою, бо в пізнійших літах або цілком не будуть могли тої трудної штуки научитись, або окуплять єї тисячними прикростями. Нічого прикрійшого, як мала дитина, котра чого небудь плаче і кричить і в гніві ногами тупає та бе. Спокійним і непохитним поведєнем можна вплинути на дитину, щоби в своїх об'явах невдоволення гамувала ся. З дітьми, котрі при найменшій болю, як впадуть або ударять ся, плачуть і кричать, виростуть люди, котрі найменшої прикрости або болю не будуть могли знести, а з тих що бють і тупають ногами, если їх жаданя не вдоволять ся, виростуть люди, котрі в гніві не зможуть запанувати над собою. Привичка стає другою натурою а привичка до панованя над собою стане для дитини одною з найбільших прикмет, котру незначно присвоїти можна, не відбираючи дитині ані свободи ані веселости. Найбільшою з всіх штук, є штука вихованя, та на жаль тої штуки нігде не учать, молоді родичі не мають нераз найменшого понятя, як з дитиною поступати. Як би тому зарадити, думають педагогі, та якось до тепер нічого не видумали, а шкода, бо від сего залежить щастє чоловіка.

— **Замах на царську родину.** З Петербурга звіщають про замах на царський корабель, в котрім сиділо двоє хлопців. Они хотіли внести на корабель невольну машину, однак їх замітили задалегід і увязняли. Вибухові предмети вкинено в море. З иншого боку знов звіщають, що властители воздушного корабля, інженєрови Таварову заборонено пробити кораблем, позаяк до участі в леті зголосили ся підозріні люди, котрі підкупили помічника інженєрського, що мав провід корабля воздушного взяти в свої руки і кинути бомби на царську резиденцію. Поліція відкрила намірений замах і увязнила учасників.

Оповідки.

— **Відзначеня та іменованя.** Міністер судівництва надав Іванови Біликовському, інспекторови в карнім заведеню жєньскім у Львові IX кл. ранга ad personam. — Рахунковий ревідент Франц Андрашек став іменованим радником в рахунковім департаменті львівського намєництва. — Цісар дозволив, аби радникови двора в намєництві у Львові, Северинову Баньковському, з нагоди перенесеня єго на власну просьбу в постійний стан супочинку, висказано найвише признание за єго довголітну, вірну і видатну службу.

— **XIV писарський курс** буде отворений при красвім виділі з днем 1. серпня с. р. Стараючи ся о прийняте мають внести поданя, засмотрєні в потрібні документи, на руки дотичного повітового виділу, котрий має їх пред-

ложити красвому виділови в речинци до 1. линня с. р. Поданя вношені просто до красвого виділу не будуть узгляднені. О условинах прийняті і о потрібних свідочтвах довідати ся можна в повітовім виділі.

— **Конкурс.** Комітет бурси Руского Товариства педагогічного у Львові (Вірменська ч. 2.) розписує отсим конкурсе на прийняте питомців до бурси Товариства на рік шк. 1908/9. Приймати ся будуть ученики гімназійальні, сини членів руского Тов. педаг. Услівя прийняті є: 1) Батько (опікун) мусить бути членом руского Товариства педагогічного. 2) Кождий питомець мусить бути зовсім здоровий, що потвердять оглядини лікарскі в початком шкільного року. 3) Комітет бурси прийме лише добрих і пильних учеників, котрих успіхи дають повну заповуку, що они скінчать гімназію. Першєнство мають відзначаючи ученики. 4) Батько (опікун) петента буде точно платити умовлену оплату, з гори, найменше 22 К місячно. 5) Кождий питомець зложить при вступі одноразовий даток на інвентар, лікаря, купіль і пранє в сумі 10 К. До поданя о прийняте долучити треба: 1) Свідочтво шкільне петента з послідного шкільного року. 2) Заяву, в котрій батько (опікун) ученика зобов'язує ся виразно умовлену суму за поміщенє сина в бурсі кождого місяця точно з гори платити. 3) Свідочтво убожєства. Кождий прийнятий питомець має заємотрити ся у 6 пар біля, 3 простирала на сінник, 3 під колдру, 3 пошевки, 12 хустинок, 6 пар скарпнток, 4 рушники, сінник (2 м. довгий і 1 м. широкий), подушку, колдру і коцик до накриваня, 2 порядні мундурки, плащ і 2 пари обуви. Зужиті протягом року річи обов'язаний питомець доповнити. Кожда штука біля має бути назначена початковими буквами назвиска, а відтак числом, визначеним Зарядом бурси. При вступі мусить кождий питомець виказати ся перед Зарядом, що все потрібне має, а если не було би все в порядку, може наразити ся на неприняте в послідній хвилі. Всі питомці є обов'язані користати з науки співу і рисунків, а старші також з язика французького і стенографії. Питомцям не буде вільно мати поза бурсою ніякого занятя, лише у виїмкових случаях лекції за дозволом Заряду. Поданя кождого петента з окрема адресувати так: „Заряд бурси руского Товариства педагогічного у Львові“ ул. Вірменська ч. 2. Поданя вносити найдалше до 30. червця 1908. Комітет прийме також учеників, що мають здавали вступний іспит до I. класу. Всі бувші питомці мають онятно внести поданя. — Львів, в маю 1908.

Телеграми

з дня 2. червця.

Любляна. Орган пос. Сустершїца різко вступив проти пос. Грібара за єго поїздку до Петербурга і стараня около всеславянського візду. Та часописє доказує, що пос. Грібар не мав права вступати в імени словїнського народа, бо Словінці не хочуть брати участі в візді і дальше йти під російским прапором.

Варшава. Повертаючи з Петербурга трєх австрійських послів приймали Поляки дуже облесно.

Касаблянка. Положенє султана Абдуль Азіса стає з кождим днем щораз гірше.

Білгород. При вчерашніх виборях до скупштини вибрано 81 правительственных кандидатів, 46 молодорадикалів, 16 націоналістів, а 1 соціаліста. В 8 округах будуть тіснійші вибори.

ПОЗІР!

Я стратив векслів на 46.000 К, а що блянкети були невиповнені, лише підписані — могли би они мати вартість і пізнійше. Тому оголошую, що я вже нікому нічого не винен, а векслів най ніхто не есконтус. — О. Ігнатий Попович, парох і властитель Городниці ад Городенка. 1—2

ДО
Америки
і **Канади**
ЛІНІЯ КУНАРД
найскорше.
Поясненє уділяє безплатно Лінія Кунард у Львові ул. Городецька 99.

Товариство взаїмних обезпечєнь
„Дністер“
у Львові, при улиці Рускій ч. 20. (дім власний).
приймає обезпечєня будинків, всяких річий-домашних і господарських, збіжа і лаші против шкід від пожежару.
Шкоди ліквідує і виплачує „Дністер“ з найбільшою скоростію. Оцінка шкід відбуває ся в присутности 2 господарів членів. Дотепер виплатив „Дністер“ 15.885 відшкодовань в сумі вісім і пів міліона корон.
Зиск по скінченім році звертає ся членам. Звороти за р. 1906 і 1907 виносили по 10 при.
Банк красвий у Львові і в Чернівцях, Каса ощадности у Львові, Руска Щадниця в Перемишлї приймають позисє „Дністра“ при уділюваню позички.
На жите можна обезпечити ся через „Дністер“ в Краківскім Товаристві.
Агенції „Дністра“ находять ся в кождім місті і в многих селах; там, де єше не робить инший агент „Дністра“, можуть писемнєні селяни старати ся о уділенє агенції. До тепер заробили агенти 1.142.108 корон провізії.
Фонди Товариства 31/12 1907:
Фонд резервовий K 1.006.864—
„ резерви премій „ 613.720—
„ спец. на звороти „ 50.989—
„ на різницю курсів „ 8.437—
„ резерви спеціальної „ 35.000—
„ емерит. урядників „ 218.364—
инші фонди заємотрєня „ 40.000—
Разєм сума K 1.964.824—

Селяне! асекуруйте ся від шкід огневих!
Контора виміни
ц. к. упр. гал. акц.
Банку
Гіпотечного
купує і продає
всякі
вартісні папери
і **МОХЕТИ**
по найточнійшім деннім курсє,
не числячи ніякої провізії.
COPIE Житки можна набувати в „Сокільскім Базарі“ у Львові і паперці і у всіх торговлях в краю.

